

slutning, i hvilket Tilfælde man naturlig maa komme til andre Former end dem, der gjælde, hvor Lovforslaget kun kommer for een Forsamling, da der ellers bliver en Uendelighed af Forhandlinger, inden en Beslutning kan tages. Jeg kan ikke give det Løfte, som blev mig afordret af den ærede sidste Taler; det er ikke, fordi jeg her allerede vil udtale en bestemt Anskuelse af hans Betragtning af Sagen; men for Diebliffet staaer jo Forholdet saaledes, at vi aldeles ikke have de finansielle Spørgsmaal under Rigsdagen, som han har omløst. I Finantloven er ikke og kan ikke være Kirkens Indtægter (Tscherning Sol). Det er kun de Indtægter og Udgifter, der gaae igjennem Statskassen, der skulle opføres i Finantloven, og det vil være grundlovsstridigt, om man vil opføre dem, inden dette Forhold er ordnet ved Lov; det kan ordnes og det bør maafee ordnes; men det kan ikke skee uden paa grundlovmæssig Maade, og det er jo ikke saa ganske let at ordne. Den ærede Rigsdagsmand har en anden Anskuelse, men saalænge Forholdet er det, at Rigsdagen ikke har med de Sager at gjøre, saa spørger jeg det ærede Medlem, i hvilken Henseende vi ved Udkastet give Noget fra os; om vi ikke snarere vinde en Myndighed, som vi ikke nu have. Nu kunne, og det skeer daglig, meget vigtige Forandringer med Hensyn til Indtægter og Udgifter, Kirken vedrørende, foretages, uden at vi høre noget derom. Det skeer hyppigt, at der f. Ex. foretages væsentlige Forandringer med Embeder, at der gjøres 2 af 1, at 2 lægges sammen og lignende. Slige Spørgsmaal komme ikke for Rigsdagen, medens Forholdet, naar det bliver ordnet efter § 4, vil blive et andet. Altsaa Rigsdagen afgiver ikke Noget af sin Myndighed; og skulde det virkelig, naar Forholdet bliver som det er, være tænkeligt, at man ikke med Hensyn til disse høist vigtige Spørgsmaal, vil spørge de bestaaende Landemoder? Vil man troe, at saalænge det Forhold, der nu bestaaer, ikke forandres, at man, naar Kirkeeraadet ikke er, ikke skulde spørge de Forsamlinger, der nu antages, om end i meget indskrænket Forstand, at repræsentere Arkent med Hensyn til de for Kirken saa vigtige Anliggender? Men hvad vindes da ved at

Landemoder høres i Stedet for Kirkeeraadet? Der er af den ærede Secretair anvendt en stor Skarpsindighed for at vise Forskjellen mellem „skal ordnes“ og „ordnes“; jeg maa tilstaae, at det forbausede mig noget, da jeg oplæste § 80 og, efter hans egne Ord, oplæste den rigtigt; har jeg citeret § 83 feil, bedes det undskyldt, men det vedrører jo ei Sagen. Den eneste Forskjel, jeg kan see imellem „skal ordnes“ og „ordnes“, er den, at „skal ordnes“ er et mindre stærkt Udtryk end „ordnes“; men det vilde virkelig føre for vidt at føre den Slags unyttige Ordstrid. Hvad selve Paragraphen angaaer, kan jeg i det Væsentligste henholde mig til den sidste ærede Taler; det gjør mig ondt, at saa vægtige Stemmer, at Mænd, der have havt saa væsentlig Indflydelse paa Grundloven, med saa overordentlig Lethed gaae hen over denne Paragraph. Jeg troede, at vi som alvorlige Mænd vedtog den, og ønskede at gjøre Bort til, hver for sig, at gjennemføre den. Jeg troede ikke, at den havde staaet som en ørfesløs Paragraph, og at de Mænd, der ellers prise Grundloven høit, skulde give Signalet til — fordi de ikke, hvad den enkelte Paragraph angaaer, nu samstemme med Grundloven —, at tale om denne eller en anden vigtig Bestemmelse, som om det var Bestemmelser, der tilfældigviis vare indkomne, der dengang mødte stor Modstand, og at man kun vedtog dem for at komme saa let som muligt fra Sagen. Jeg kan ikke opfatte Grundloven saaledes, og det gjør mig ondt, at Noget kan det. Naar der staaer: „Folketirkens Forsamling ordnes ved Lov,“ saa antager jeg, at Meningen er, at, saasnart Forholdene ere gunstige for at ordne den (Hør!), saa skal den ordnes. Jeg skal erkjende, at Stemningen her i Salen ikke er meget gunstig (Hør! Hør!); men det troer jeg ikke er Forslagsstillernes Skyld; vi vare dog berettigede til at prøve, til at søge at føre Forslaget igjennem. Der er af en æret Rigsdagsmand, som sidder ved Enden af Bordet (Fischer) talt om, at man i Troessager ikke kunde have Fleertal og Mindretal. Jeg vil kun anføre et Exempel for at forklare, hvorledes jeg troer, at Sagen bør opfattes; — for mig er det uforklarligt, at det ærede Medlem kan fremsætte en